

16. E-B I L T E N

16. Е-Б И Л Т Е Н

16. E-B I L T E N

NOVOSTI U EVROPSKOM PARLAMENTU I EVROPSKOJ UNIJI
НОВОСТИ У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ И ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ
NOVOSTI U EUROPSKOM PARLAMENTU I EUROPSKOJ UNIJI

April - Maj - Juni
Април- Мај - Јун
Travanj - Svibanj - Lipanj

2025. godine

S a d r Ź a j

Uvod.....	3
Tramp uveo carine cijelom svijetu pa i Bosni i Hercegovini, čeka se odgovor Evropske unije.....	4
Europska komisija predložila dodjelu 45,7 milijuna eura pomoći Bosni i Hercegovini zbog poplava.....	5
Proširenje Evropske unije i reforma odlučivanja u fokusu rasprave u Europskom parlamentu.....	6
Čelnici država članica Evropske unije podržali obnavljanje sektorskih sankcija protiv Rusije.....	7
<i>Posebni dio</i>	
Предсједавајући Дома народа і предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине учествовали у Будимпешти на Конференцији предсједника парламената земаља чланица Европске уније.....	9
Делегација ПСБиХ учествовала на међународном форуму парламентарца под називом „Јеревански Дијалог“.....	12
Izaslanstvo zajedničkog povjerenstva za Evropske integracije PSBiH učestvovalo na plenarnom zasjedanju COSAC-a u Varšavi.....	16
Predstavnici PSBiH učestvovali u međuregionalnoj ljetnoj školi o EU integracijama u Zadru.....	20
Bosna i Hercegovina usvojila nacrt reformskog plana potreban za milijardu eura iz europske unije.....	22
Чланови Заједничке комисије за европске интеграције ПСБиХ одржали састанак са министром за европске послове Краљевине Данске.....	23

-UVOD-

E-Bilten Sektora za Europsku uniju Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, objavljuje se za svako tromjesečje u godini i sadrži sveobuhvatan pregled političkih, ekonomskih, pravnih i socijalnih prilika unutar Europske unije, te informacije o događajima koji su važni i mogu biti od značaja za Bosnu i Hercegovinu u procesu integriranja u Europsku uniju.

Veliki doprinos političkom, ekonomskom i društvenom razvoju Bosne i Hercegovine predstavlja aktivno učešće i uspješno djelovanje Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine njenim prisustvom i radom u institucijama Europske unije, posredstvom kojeg se ostvaruje uloga Bosne i Hercegovine kao države koja pretendira postati punopravna članica Europske unije. U posebnom dijelu, E-Bilten sadrži važne informacije o događajima i temama vezanim za navedene aktivnosti.

Izbor vijesti nije rezultat ličnih preferencija autora niti bilo koja vrsta favoriziranja političkih stranaka ili pojedinaca. Vijesti se biraju hronološki, na osnovu njihove aktuelnosti i značaja u određenom vremenskom okviru, bez pristrasnosti.

Iz razloga ravnopravnosti dva pisma i tri službena jezika u Bosni i Hercegovini, E-Bilten je sačinjen u mješovitom izdanju.

TRAMP UVEO CARINE SKORO CIJELOM SVIJETU PA I BOSNI I HERCEGOVINI, ČEKA SE ODGOVOR EVROPSKE UNIJE

Predsjednik Sjedinjenih Američkih Država Donald Trump, 02.04.2025. godine, obratio se američkoj i svjetskoj javnosti u dvorištu Bijele kuće gdje je saopštio da će uvesti 10-postotne carine na sav uvoz u Sjedinjene Američke Države, pored viših carina za neke od najvećih trgovinskih partnera zemlje, intenzivirajući trgovinski rat koji je počeo nakon povratka u Bijelu kuću.

Iz grafikona s naslovom "Recipročne carine" koji je pokazao tokom obraćanja pred Bijelom kućom, proizlazi da BiH naplaćuje SAD-u carine od 70 posto, te s tim u vezi SAD Bosni i Hercegovini uvodi carine od 35 posto.

Evropska unija je ranije poslala poruku da je spremna na odmazdu ako Trump krene s novim valom uvoznih carina. Kako je izjavila predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen, Evropska unija ima "snažan plan" uzvratnih mjera ako to bude potrebno. Takođe, istakla je da se Evropska unija neće odreći svog prava da donosi političke odluke u pregovorima sa SAD-om kako bi izbjegla veće carine na evropsku robu. "Naravno da razgovaramo o carinama, razgovaramo i o necarinским preprekama poput standarda i normi. Razgovaramo, na primjer, o strateškim kupovinama, razgovaramo o svim tim temama", rekla je Ursula von der Leyen nakon

samita EU-Kanada. "Ali kada je pogođen proces suverenog donošenja odluke u Evropskoj uniji i njezinim zemljama članicama, to je onda previše", nastavila je, dodajući da je taj proces "nedodirljiv".

Njene izjave dolaze uslijed nagađanja da Vašington možda vrši pritisak na Brisel da odgodi primjenu određenih zakona, poput zakona o deforestaciji i 'online' platformama ili da uvede izuzeća za američke kompanije.

EUROPSKA KOMISIJA PREDLOŽILA DODJELU 45,7 MILIJUNA EURA POMOĆI BOSNI I HERCEGOVINI ZBOG POPLAVA

Europska komisija predložila je dodjelu 45,7 milijuna eura iz Evropskog fonda solidarnosti (EUSF) Bosni i Hercegovini kako bi se pomoglo u oporavku od katastrofalnih poplava koje su pogodile zemlju u listopadu prošle godine, što je pozdravila predsjedateljica Vijeća ministara BiH Borjana Krišto.

Voditelj Izaslanstva Europske unije u BiH Luigi Soreca istaknuo je da Europska unija pokazuje da pruža podršku svojim bliskim partnerima jednako kao i državama članicama. „Kroz Evropski fond solidarnosti, BiH kao zemlja na putu prema EU, tretira se kao da je već članica. Nismo samo susjedi, nego lojalni prijatelji koji zajedno grade bolju budućnost“, izjavio je Soreca.

Financijska pomoć Europske unije dio je šireg paketa vrijednog 280 milijuna eura namijenjenog za šest zemalja pogođenih poplavama - Austriji, Češkoj, Poljskoj, Slovačkoj, Bosni i Hercegovini i Moldaviji. Austrija će dobiti 42,8 milijuna eura, Češka 114 milijuna, Poljska 76 milijuna, Slovačka 2,1 milijun, a Moldavija 195.200 eura. Ukupno će ove zemlje primiti sredstva za sanaciju oštećene infrastrukture, privremeni smještaj pogođenih stanovnika, te za unapređenje preventivne infrastrukture.

Ova potpora Bosni i Hercegovini dolazi kao nastavak ranije najavljenog paketa pomoći od 20 milijuna eura, koji je predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen najavila tijekom svoje posjete Bosni i Hercegovini.

Osim toga, Bosna i Hercegovina prima i bilateralnu pomoć od država članica Evropske unije.

Za konačnu dodjelu sredstava potrebno je odobrenje Europskog parlamenta i Vijeća Evropske unije, nakon čega će Komisija donijeti provedbene odluke za jednokratno isplaćivanje pomoći.

U poplavama koje su pogodile Bosnu i Hercegovinu početkom listopada poginulo je 27 osoba, dok je nastala materijalna šteta veća od 150 milijuna eura.

PROŠIRENJE EUROPSKE UNIJE I REFORMA ODLUČIVANJA U FOKUSU RASPRAVE U EUROPSKOM PARLAMENTU

Europski parlament je 19.06.2025. godine raspravljao o političkim implikacijama procesa proširenja Europske unije, poglavito napuštanja jednoglasnog donošenja odluka na nekim područjima radi ubrzanja procesa odlučivanja čemu se uglavnom protive manje članice iz straha da će izgubiti utjecaj u donošenju ključnih odluka. Vijeće Europske unije i Europsko vijeće o nizu 'osjetljivih' pitanja poput vanjske i sigurnosne politike, financija, dijela odluka u pravosuđu i unutarnjim poslovima, proširenju i donošenju sankcija, odluke donosi konsenzusom, odnosno jednoglasnom podrškom svih država članica.

Dio europskih političara, referirajući se na 'vječni' veto Mađarske na niz odluka EU, smatra kako se takav sustav mora izmijeniti kako bi Unija bila učinkovitija, prije no što se proširi na nove članice koje bi mogle dodatno otežati već kompliciran proces donošenja odluka.

Proširenje Europske unije ostaje strateški imperativ, rekla je u raspravi u Europskom parlamentu bugarska povjerenica Europske komisije Ekaterina Zaharieva, no i istaknula da prihvrat novih članica traži i reviziju funkcioniranja Europske unije.

ČELNICI DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE PODRŽALI OBNAVLJANJE SEKTORSKIH SANKCIJA PROTIV RUSIJE DO JANUARA 2026. GODINE

Vijeće Evropske unije saopćilo je 30.06.2025. godine da će Evropska unija produžiti sektorske sankcije Rusiji za još šest mjeseci. Do sada je doneseno 17 paketa sankcija koje se sastoje od širokog spektra sektorskih mjera, uključujući ograničenja za trgovinu, financije energiju, tehnologiju, robu dvojne namjene, transport, industriju i luksuznu robu. U saopćenju se navodi da sankcije uključuju zabranu uvoza ruske

nafte morskim putem, isključenje glavnih banaka iz međunarodnog platnog sistema SWIFT, kao i suspenziju medija koje podržava Kremlj unutar EU.

S druge strane, još nema dogovora oko najnovijeg 18. prijedloga sankcija protiv Rusije, kojemu se opiru Slovačka i Mađarska. Te dvije zemlje traže da im se omogući da i dalje kupuju ruski plin i naftu.

Sankcije EU obnavljaju se svakih šest mjeseci. Postoje dvije skupine sankcija: sektorske sankcije poput zabrane izvoza raznih proizvoda u Rusiju, te popis osoba i poduzeća kojima je zabranjen ulazak i zamrznuta imovina. Sektorske sankcije se obnavljaju u januaru i julu, a popis osoba i poduzeća u martu i septembru.

"EU je zvanično odlučila da produži sektorske sankcije Rusiji. Svaka sankcija slabi sposobnost Rusije da vodi rat", napisala je šefica evropske diplomatije Kaja Kallas na mreži X.

Komisija je nedavno predložila da se EU definitivno riješi ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima do kraja 2027. godine.

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ ДОМА НАРОДА И ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ УЧЕСТВОВАЛИ У БУДИМАПЕШТИ НА
КОНФЕРЕНЦИЈИ ПРЕДСЈЕДНИКА ПАРЛАМЕНАТА ЗЕМАЉА
ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

У Будимпешти је 12.05.2025. године одржана Конференција предсједника парламената земаља чланица Европске уније, под називом „Европска будућност“ на којој су учествовали Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Никола Шпирић и Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Денис Звиздић.

Кључне теме биле су европске интеграције, јачање билатералних односа и парламентарна сарадња.

Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Никола Шпирић обратио се у Будимпешти на Конференцији предсједника

парламената Европске уније гдје је говорио о актуелним проблемима у БиХ и потреби за дијалогом унутар земље.

На почетку свог излагања, председавајући Шпирић подсетио је присутне да долази из Босне и Херцеговине, земље којој је Дејтонски мировни споразум прије 30 година подарио мир. „Долазим из Босне и Херцеговине са јасним одређењем њених грађана и политичких представника за пуноправно чланство у Европску унију и желим да кажем да смо у марту прошле године добили 'зелено свијетло' за отварање преговора са Европском унијом“, рекао је председавајући Шпирић.

У свом обраћању навео је недопустиве и апсурдне ствари које су актуелне у Босне и Херцеговине и три деценије по окончању ратних сукоба. „И 30 година после Дејтона имамо Канцеларију високог представника и лице на њеном челу са колонијалним овлашћењима. Имамо незабраног странца који на дан суспендира Устав, који мијења системске законе. Мијења Кривични закон Босне и Херцеговине путем којег се кривично прогони руководство једног ентитета, односно председник Републике Српске, председник Владе и председник Народне скупштине, што се сматра озбиљном провокацијом и што је недопустиво у било којој пуноправној чланици Европске уније“, нагласио је председавајући Шпирић.

Шпирић је подсетио да у Босне и Херцеговине од Дејтона до данас постоји Уставни суд БиХ који од девет судија има три странца, те да није добро што се у тој институцији креирају уставна рјешења, а не тумачи само Устав. „Долазим из земље гдје се 30 година од Дејтона до данас један конститутивни народ, хрватски народ, бори за пуну конститутивност наспрам избора хрватског члана Председништва БиХ“, казао је председавајући Шпирић. На крају свог излагања председавајући Шпирић нагласио је да рјешења види у договору и дијалогу унутар Босне и Херцеговине. „Све су ово отворена питања која траже дијалог унутар земље, а не рјешења изван земље. Зато вас молим, и ово је данас то мјесто, да охрабримо дијалог унутар земље за њен сигуран европски пут“, закључио је председавајући Шпирић у свом обраћању на Конференцији председника парламената Европске Уније.

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Денис Звиздић се у оквиру панела обратио присутнима, истичући значај регионалне сарадње, европске перспективе Западног Балкана и потребе за интензивнијим дијалогом у циљу јачања институционалне стабилности и убрзања европског пута Босне и Херцеговине. “Јасно је да

Европска унија није и неће бити заокружена без Западног Балкана. Босна и Херцеговина географски, културолошки, економски и политички припада Европи и због тога су европске интеграције, уз НАТО интеграције, два најважнија вањскополитичка циља моје државе Босне и Херцеговине”, рекао је током обраћања предсједавајући Звиздић.

Говорио је и о антиуставним дешавањима у ентитету Република Српска и нагласио да је Народна скупштина ентитета РС прије пар мјесеци усвојила сет закона којим се забрањује рад државних правосудних институција и органа на територији ентитета, те се формира потпуно одвојено ентитетско правосуђе, чиме је извршен покушај рушења уставног поретка и стварања паралелног правног поретка унутар међународно признате и суверене државе. “Замислите да једна регија или покрајина у вашој држави одлучи да забрани дјеловање државног правосуђа на територији те регије или покрајине и да затим одлучи усвојити Устав у којем ће предвидјети спајање у конфедерацију са сусједном државом. Питање је како бисте то третирали? Сасвим сигурно као покушај државног удара и напад на уставни поредак ваше државе. Управо се то дешава у овоме моменту у Босни и Херцеговини“, рекао је Звиздић и упутио позив ЕУ да сачува европску перспективу Босне и Херцеговине и нагласио: “Ако ЕУ буде пасивна, може доћи до озбиљног угрожавања мира у Босни и Херцеговини, а без мира у Босни и Херцеговини нема ни мира на Балкану, без мира на Балкану нема ни мира у Европи.”

Звиздић је разговарао и са представницима других европских парламената, како би се додатно унаприједила сарадња и размијенила искуства у областима од заједничког интереса.

ДЕЛЕГАЦИЈА ПСБИХ УЧЕСТВОВАЛА НА МЕЂУНАРОДНОМ ФОРУМУ ПАРЛАМЕНТАРАЦА ПОД НАЗИВОМ „ЈЕРЕВАНСКИ ДИЈАЛОГ“

Предсједавајући Заједничке комисије за европске интеграције Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (ПСБиХ), Зденко Ћосић и замјеник предсједавајућег Мирослав Вујичић, боравили су у билатералној посјети Републици Јерменији, на позив предсједника Комисије за европске интеграције Народне скупштине Јерменије, Армана Јегојана.

Ова посјета реализована је у контексту унапређења парламентарних и билатералних односа између двије пријатељске земље, као и активнијег укључивања Босне и Херцеговине у међународне форуме посвећене европским интеграцијама, демократији и регионалној стабилности.

Током боравка у Јеревану делегација ПСБиХ учествовала је и на другом по реду Међународном форуму „Јеревански дијалог“ који је одржан 26. и 27. маја 2025. године. Форум је окупио око 600 учесника из више од 40 земаља свијета, укључујући предсједнике влада, министре спољних послова, посланике, академске стручњаке, привреднике, представнике медија и цивилног друштва.

Међу најзначајнијим учесницима били су премијер Јерменије Никол Пашињан, премијер Словачке Роберт Фицо, министар спољних послова Јерменије Арарат Мирзојан, француски министар европских и спољних послова Жан-Ноел Баро, мађарски министар спољних послова Петер Сијарто, предсједник Владе Црне Горе Филип Ивановић, представница Владе Србије Татјана Мацура, као и румунски дипломата и бивши министар спољних послова Лазар Команеску.

Током Форума учесници су се бавили бројним савременим изазовима с којима се суочавају државе Источног партнерства, Западног Балкана и Европске уније, при чему је посебан акценат стављен на процес европских интеграција и улогу земаља кандидата и потенцијалних кандидата у ширем европском политичком оквиру.

Премијер Словачке Роберт Фицо говорио је о потреби за уравнотеженим регионалним партнерствима, позивајући на практичну сарадњу и јачање инфраструктурне повезаности, уз поруку да европске интеграције морају бити прилагођене локалним условима. Учесници су истакли потребу за јачањем међусобног повјерења, институционалне стабилности и усклађивања са европским стандардима, посебно у областима владавине права, заштите људских права и реформи јавне управе.

Значајан фокус био је на унапређењу регионалне сарадње кроз инфраструктурну повезаност, енергетске пројекте и одрживе инвестиције које доприносе развоју и стабилности региона. Француски министар Жан-Ноел Баро истакао је важност дигиталне трансформације, посебно у контексту регулације вјештачке интелигенције и очувања демократских вриједности, док је мађарски шеф дипломатије Петер Сијарто нагласио важност енергетске безбједности и потребу за заједничким пројектима који доприносе стабилности и економској сарадњи у региону. Разматрани су и изазови и потенцијали зелене транзиције у контексту климатских промјена, са посебним нагласком на прелазак ка чистим изворима енергије и одговорним еколошким политикама.

Поред тога, панели су додатно истакли значај парламентарне дипломатије као средства за изградњу међусобног разумијевања и јачање политичког дијалога, те нагласили улогу слободних и независних медија у друштвима погођеним конфликтима као кључног фактора демократизације и постконфликтне стабилизације. Премијер Јерменије Никол Пашињан фокусирао се на значај демократске консолидације и јачања институција у постконфликтном

контексту, наглашавајући улогу парламентарне дипломатије у изградњи повјерења у региону. Све ове теме послужиле су као основа за размјену искустава и формулисање приједлога који би могли послужити као смјернице за будуће заједничке иницијативе.

Предсједавајући Зденко Ћосић обратио се на тематском панелу под називом „Парламентарна димензија раскршћа мира: Кроз демократију до безбједности и просперитета“. У свом излагању истакао је задовољство учешћем делегације Босне и Херцеговине на овом важном међународном догађају и нагласио сличности које постоје између Јерменије и Босне и Херцеговине, нарочито када је ријеч о очувању мира у постконфликтним друштвима, као и о изазовима европског пута. Посебно је истакао да демократија нема јединствен модел примјене, али да њена суштина – одговорност, слобода изражавања и учешће грађана у одлучивању – мора остати универзална вриједност.

Форум је затворен закључним обраћањем Давита Карапетуана, секретара Министарства спољних послова Јерменије, који је послао је снажну поруку о важности отвореног и конструктивног дијалога у времену глобалне сложености и фрагментације, са посебним нагласком на потребу за јачањем мултилатерализма, регионалне сарадње и иновативног приступа у спољној политици. Истакао је важност демократије, очувања мира и безбједности, као и одговорног приступа дигиталним технологијама и зеленој транзицији. Закључна порука форума јесте да дијалог мора бити мост ка дјеловању и конкретној међународној сарадњи с циљем изградње стабилнијег, праведнијег и отпорнијег свијета. Такође, један од закључака је и да постоји потреба за јачом координацијом у региону и већим присуством Европске уније кроз конкретне развојне пројекте.

Делегација ПСБиХ одржала је низ билатералних састанака са домаћинима.

Први састанак је одржан са Арманом Јегојаном, предсједником и Соном Газарзиан чланом Комисије за европске интеграције Народне скупштине Јерменије. Састанку је присуствовао и нерезидентни амбасадор Републике Јерменије за Босну и Херцеговину, Ашот Ховакимиан. Разговарано је о јачању међусобне сарадње, а чланови Заједничке комисије за европске интеграције ПСБиХ подијелили су искуства Босне и Херцеговине у процесу либерализације визног режима, што је тренутно важно питање и за Јерменију. Домаћинима су представљени и кораци које је Босне и Херцеговине предузела у оквиру процеса приступања Европској унији, од подношења апликације до добијања кандидатског статуса.

Такође су размијењена мишљења о тренутној политичкој ситуацији у обје земље, безбједносним и изазовима у спровођењу реформи, те улози парламентарне сарадње у јачању међусобног повјерења. Договорено је да се међупарламентарна сарадња настави кроз контакте сродних парламентарних тијела и оснивање парламентарних група пријатељства.

Посљедњег дана посјете, делегација ПСБиХ се у Народној скупштини Републике Јерменије састала са потпредсједником скупштине, господином Рубеном Рубинијаном. На састанку је потврђено да обје земље дијеле сличне изазове, посебно у погледу стабилизације друштвено-политичког система, очувања мира и реализације европских амбиција. Саговорници су се сагласили да овакви сусрети имају кључну улогу у јачању узајамног разумијевања и конкретизације сарадње.

Закључено је да су односи између Босне и Херцеговине и Републике Јерменије пријатељски и отворени за даљи развој, те да ова прва посјета парламентарне делегације представља значајан искорак у јачању парламентарне дипломатије и билатералних односа.

IZASLANSTVO ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA ZA EUROPSKE INTEGRACIJE PSBIH UČESTVOVALO NA PLENARNOM ZASIJEDANJU COSAC-a U VARŠAVI

Izaslanstvo Zajedničkog povjerenstva za europske integracije, koje su činili: predsjedatelj Povjerenstva Zdenko Čosić i njegov zamjenik Miroslav Vujičić, sudjelovalo je od 8. do 10. lipnja 2025. godine na redovitom sastanku Konferencije odbora za poslove Unije parlamenata Europske unije (COSAC), koji je, u okviru poljskog predsjedanja, održan u Varšavi.

U uvodnome dijelu sastanka predstavljani su rezultati sastanka Predsjedničke trojke COSAC-a, 43. polugodišnje izvješće COSAC-a te pisma primljena od Predsjedničke trojke.

U skladu s prethodno najavljenim dnevnim redom, prvom sesijom - koja se odnosila na primjenu prioriteta poljskog predsjedanja Vijećem Europske unije - predsjedali su Agnieszka Pomaska, predsjedateljica Odbora za europske poslove Sejma Republike Poljske, i Tomasz Grodzki, predsjedatelj Odbora za europske poslove Senata Republike Poljske.

U svojim uvodnim riječima Pomaska je istaknula da je Poljska preuzela predsjedanje Vijećem Europske unije u vremenu geopolitičke nesigurnosti, što je bio razlog da poljsko predsjedanje stavlja naglasak na jačanje obrambenih kapaciteta EU i suočavanje s rastućim hibridnim prijetnjama. U vezi s navedenim, kako je istaknula, poljsko predsjedanje podržava inicijative kojima se jača europska sigurnost u svim dimenzijama – vanjskoj, unutarnjoj, ekonomskoj, energetske, prehrambenoj i zdravstvenoj.

U nastavku sesije je Adam Szlapka, ministar za europske poslove Poljske, istaknuo kako se Europska unija suočava s potpuno novim izazovima, poput brojnih hibridnih napada, pojačane migracije na istočnoj granici i sve jačom globalnom konkurencijom. Prema njegovim riječima, Europa više nije lider u ekonomskom smislu pa je za vrijeme svoga predsjedanja Poljska djelovala hrabro kako bi se uhvatila u koštac s ovim problemima i integrirala sigurnosna pitanja u različita područja politika EU. Kada je konkretno riječ o vanjskoj sigurnosti i obrani, ministar Szlapka izdvojio je izradu Bijele knjige o spremnosti europske obrane do 2030. godine i plana "ReArm Europe", s njegovim SAFE instrumentom, istaknuvši da je poljsko predsjedanje ponosno što je obranu vanjskih granica postavilo za svoj prioritet.

Druga sesija pod nazivom Programi rada Europske komisije i Europskog parlamenta u novom institucionalnom ciklusu započela je izlaganjem Gonzalesa Ponsa, koji je naglasio da se nacionalni parlamenti sastaju u geopolitičkom kontekstu u kojem su europske demokratske vrijednosti i sustavi suočeni s izazovima te da, po njegovu mišljenju, postoje tri strateška cilja Europske unije za razdoblje 2024. – 2029., a to su: slobodna i demokratska Europa, za koju je ključno zaštititi slobodu, vladavinu prava i temeljne vrijednosti, potom snažna Europa, pri čemu je napomenuo da Europa treba biti odgovorna za vlastitu sigurnost i da mora razviti vlastite obrambene kapacitete koji bi nadopunili NATO, i na kraju prosperitetna i konkurentna Europa kao kontinent rasta, poduzetništva i inovacija, s ubrzanom ekološkom i digitalnom transformacijom.

Na trećoj sesiji posvećenoj novom Višegodišnjem financijskom okviru Europske unije sudionici u raspravi, članovi nacionalnih parlamenata EU, uglavnom su u svojim izlaganjima podržavali tradicionalne politike EU, a posebno kohezijsku politiku i zajedničku poljoprivrednu politiku, dok su mnogi predlagali uključivanje novih prioriteta u budući proračun, posebno obranu i podršku Ukrajini.

Također je istaknuto da bi klimatska politika, prirodne katastrofe povezane s klimom, društvena kohezija, migracije, obrana vanjskih granica EU i potpora poljoprivrednicima trebali biti temelj budućeg VFO-a.

Nekoliko govornika naglasilo je i potrebu za dodatnim pojednostavljenjem, smanjenjem administrativnih prepreka i većom fleksibilnošću proračuna.

Sesija koja je za predstavnike parlamenata zemalja kandidatkinja bila najznačajnija, a to je Politika proširenja Europske unije, održana je drugoga dana zasjedanja i započela je izlaganjem Mareka Prawde, državnog podtajnika u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Poljske.

Prawda je na početku istaknuo da je Poljska primjer uspjeha i potencijala procesa proširenja, što zemlju čini snažnom zagovornicom proširenja kada su pitanju one zemlje koje ispunjavaju kriterije iz Kopenhagena. Nakon, kako je rekao, ruske invazije na Ukrajinu, proširenje EU postalo je više nego ikada geopolitički imperativ za mir, stabilnost i prosperitet regije.

Također je naglasio da je navedena situacija promijenila pogled EU na proširenje – od zajednice temeljene na pravilima prema zajednici temeljenoj na zajedničkoj sudbini. Zaključujući svoje izlaganje, Prawda je predstavio trenutačno stanje pregovora o proširenju i izrazio žaljenje što cilj poljskog predsjedanja, a to je otvoriti prvo poglavlje u pregovorima s Ukrajinom i Moldavijom, nije ostvaren zbog protivljenja Mađarske.

U izlaganjima na ovoj sesiji pretežito je naglašavano da, u trenutačnoj međunarodnoj situaciji, proširenje Europske unije predstavlja geopolitički imperativ i ulaganje u mir i stabilnost. U više je navrata istaknuto da je proširenje EU neophodno kako bi se spriječile negativne vanjske intervencije i nestabilnosti u istočnoj Europi i na Zapadnom Balkanu. Ipak, značajan broj govornika napomenuo je da, bez obzira na okolnosti, proširenje mora biti temeljeno na strogom poštivanju kriterija iz Kopenhagena te ne može biti govora o ubrzanom pristupanju.

Zaključeno je potrebnim da EU provede važne unutarnje reforme kako bi unaprijedila učinkovitost svojih institucija, posebno u kontekstu prijma novih članica i kada je u pitanju budući proračun i proces donošenja odluka. U tom kontekstu je više govornika pozvalo na odustajanje od jednoglasnog odlučivanja.

Posljednja tematska sesija ovog zasjedanja COSAC-a odnosila se na jačanje zajedničkih napora EU u cilju poboljšanja cyber otpornosti i borbe protiv dezinformacija.

Ovaj put je uvodno obraćane imao Rafał Rosinski, zamjenik ministra digitalnih poslova Republike Poljske, koji je naglasio kako su kibernetička sigurnost i cyber otpornost ključni prioriteti za Europsku uniju, osobito u kontekstu rastućih geopolitičkih tenzija, tehnoloških promjena i sve složenijih prijetnji.

Među postignućima predsjedanja naveo je usvajanje plana EU za kibernetičku sigurnost za koordinirani odgovor na krize, zaključke o otpornosti povezivanja te Varšavski apel – zajedničku neformalnu deklaraciju o suradnji u području kibernetičke sigurnosti.

U kontekstu borbe protiv dezinformacija, Rosinski je istaknuo važnost zaštite slobode izražavanja i osiguravanja pristupa pouzdanim informacijama.

U raspravi koja je uslijedila sudionici sastanka naglašavali su zlouporabu digitalne tehnologije, posebno u kontekstu hibridnog ratovanja i stranog utjecaja – uglavnom iz Rusije i Kine. U tom kontekstu je u više navrata pozvano na jaču suradnju na razini cijele EU u području cyber sigurnosti, uključujući primjenu Direktive NIS2, Zakona o digitalnim uslugama te ulaganje u cyber otpornost, regulaciju umjetne inteligencije i digitalnu pismenost. Umjetna inteligencija viđena je i kao alat za napredak, ali i kao rizik za širenje deepfake sadržaja i manipulaciju javnim mnijenjem. Naglašena je važnost očuvanja demokratskih vrijednosti prilikom borbe protiv dezinformacija, uz upozorenja protiv pretjeranih mjera koje bi mogle ugroziti slobodu govora. Ključnima su ocijenjeni pravosudni nadzor, transparentnost i podrška novinarima.

Na ovoj tematskoj sesiji u više je navrata izdvojena i potreba za strateškom inicijativom za digitalni suverenitet EU, inovacije u novim tehnologijama i smanjenje oslanjanja na strane dobavljače, a borba protiv dezinformacija predstavljena je kao obrana same demokracije, koja zahtijeva koordiniran i višeslojan pristup temeljen na otpornosti, nadzoru i društvenoj koheziji.

Sljedeći sastanak COSAC-a bit će održan od 30. 11. do 2. 12. 2025. u Kopenhagenu, u okviru parlamentarne dimenzije danskog predsjedanja Vijećem EU.

Izaslanstvu Zajedničkog povjerenstva za europske integracije je za vrijeme sudjelovanja na ovome sastanku COSAC-a pružena ljubazna i profesionalna podrška zaposlenika Veleposlanstva Bosne i Hercegovine u Varšavi.

Delegacija Zajedničke komisije za evropske integracije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH), koju čine predsjedavajući Zajedničke komisije Zdenko Ćosić i zamjenik predsjedavajućeg Zajedničke komisije Miroslav Vujičić, učestvuje na redovnom Plenarnom zasjedanju Konferencije parlamentarnih odbora za poslove Evropske unije (COSAC), koje se 9. i 10. juna održava u Varšavi.

Učesnici na ovom zasjedanju raspravljaju o implementaciji prioriteta poljskog predsjedavanja Vijećem Evropske unije (EU), kao i o višegodišnjem finansijskom okviru EU, politici proširenja EU i jačanju kolektivne cyber sigurnosti.

PREDSTAVNICI PSBIH UČESTVOVALI U MEĐUREGIONALNOJ LJETNOJ ŠKOLI O EU INTEGRACIJAMA U ZADRU

Međuregionalna ljetna škola o EU integracijama održana je od 8. do 13. juna 2025. godine u Zadru, Republika Hrvatska, u organizaciji GIZ-a - Njemačkog društva za razvojnu suradnju (GIZ-ovi projekti Regionalna saradnja za integracije u EU i Istočno partnerstvo – Regionalni projekat za reformu javne uprave) i Službe za prijenos znanja Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Republike Hrvatske.

Cilj događaja bio je da se kroz praktičan i interaktivan pristup učesnicima omogući razmjena znanja i iskustava, kao i jačanje leaderskih kapaciteta u oblasti evropskih integracija kako bi poboljšali razumijevanje ključnih izazova i reformi u ovoj oblasti. U tom je kontekstu održano niz predavanja o različitim temama, organizirane su pripreme i simulacije pregovora s predstavnicima Evropske komisije i država članica EU, zatim brainstorming o zadatim temama, kao i sastanci pet upravnih odbora organiziranih u okviru navedene regionalne saradnje (za učesnike iz parlamenata u okviru Upravnog odbora parlamentarne mreže).

Fokus je stavljen na relevantne prioritete Evropske komisije za period 2024–2029. godine, uloge parlamenata i koordinacije u procesu pristupanja, kao i na efikasne komunikacijske strategije za integraciju u EU. Pažnja je posvećena i razvoju kapaciteta i sistemu obuke za državne službenike, mehanizmu za praćenje i evaluaciju reformi u okviru Plana rasta i razvoj tehnika pregovaranja s EU. Učesnici su upoznati i s pristupom fondovima EU i pretpristupnim fondovima, digitalnoj otpornosti Evrope i agendi EU za odbranu i spremnost na krize.

Prvi put su na Međuregionalnoj ljetnoj školi na jednom mjestu učestvovali državni službenici država Zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva (Ukrajina i Moldavija). To je bila sjajna prilika i za neposredno upoznavanje državnih službenika koji, u različitim državnim institucijama rade direktno ili indirektno na poslovima evropskih integracija, kako u samoj državi, tako i u državama regije Zapadnog Balkana i Istočnog susjedstva.

Pored predavanja istaknutih stručnjaka i eksperata koji su govorili o temama vezanim za pristupanje EU, organizovane su paralelne sesije i praktične vježbe fokusirane na jačanje kapaciteta za proces pristupanja EU i međuregionalnu saradnju. U sesiji, predstavljeni su dosadašnji rezultati institucionalnih mreža na Zapadnom Balkanu, uz fokus na stvaranje sinergija i efikasnijoj koordinaciji unutar procesa EU integracija. Kroz rad u grupama, simulirani su pregovori između države kandidata, država članica i Evropske komisije, s ciljem boljeg razumijevanja različitih pozicija, metoda i izazova u višestranim pregovorima.

Također, održan je sastanak Upravnog odbora PARL mreže GIZ RCEI Projekta i sastanak Upravnog odbora Parlamentarne mreže. Analizirane su dosadašnje aktivnosti, i raspravljano o narednim. Do kraja godine očekuje se organizacija Parlamentarne dimenzije Berlinskog procesa, čiji će domaćin biti Skupština Crne Gore. Održavanje iste predviđeno je za početak oktobra tekuće godine, a zamisao je da istoj prethodi sastanak generalnih sekretara parlamenata Zapadnog Balkana, zajedno sa predsjednicima komisija za evropske integracije/poslove, na kojoj bi bio

predstavljen zajednički sveobuhvatni Izvještaj o primjeni principa djelotvornog parlamentarnog nadzora u procesu EU integracija. S tim u vezi, razmotrene su i mogućnosti učešća i načina finansiranja navedenog važnog događaja od strane GIZ-a.

BOSNA I HERCEGOVINA USVOJILA NACRT REFORMSKOG PLANA POTREBAN ZA MILIJARDU EURA IZ EUROPSKE UNIJE

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine prihvatilo nacrt reformskog plana i popisa reformi, čime su stvoreni uvjeti za pristup milijardi eura koje je Europska unija namijenila BiH u okviru finansijskog paketa za zapadni Balkan.

Predsjedavajuća Vijeća ministara BiH, Borjana Krišto putem objave na X-u, zahvalila je europskoj povjerenici za proširenje Marti Kos i Izaslanstvu Europske unije u BiH. Istaknula je kako će, nakon usvajanja nacrta reformskog plana i popisa reformi, sve razine vlasti raditi na usklađivanju konačnog teksta.

- Nastavljamo naš napredak na putu prema EU, poručila je Krišto.

Plan rasta za zapadni Balkan, vrijedan šest milijardi eura za razdoblje od 2024. do 2027. godine, uključuje dvije milijarde eura bespovratnih sredstava, dok preostali dio predstavlja povoljne kredite. Za Bosnu i Hercegovinu predviđeno je oko milijardu eura, koji će biti namijenjeni za poticanje ekonomskog rasta, zelenu i digitalnu tranziciju, te jačanje regionalne integracije.

Bosna Hercegovina je jedina zemlja zapadnog Balkana koja još nije započela korištenje sredstava iz EU ovog Plana rasta, dok su Albanija, Kosovo, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Srbija već započele implementaciju svojih reformskih agendi i povukle početna bespovratna sredstva.

Bosna i Hercegovine još uvijek nije ispunila uslove za pristup tim sredstvima. Jedan od glavnih razloga kašnjenja je složenost političkog okvira u BiH. Kako bi Reformska agenda bila prihvaćena, potrebno je usklađivanje na svim nivoima vlasti, uključujući entitete i deset kantona u Federaciji BiH, što cijeli proces čini sporim.

ЧЛАНОВИ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПСБИХ ОДРЖАЛИ САСТАНАК СА МИНИСТРОМ ЗА ЕВРОПСКЕ ПОСЛОВЕ КРАЉЕВИНЕ ДАНСКЕ

Предсједавајући Заједничке комисије за европске интеграције Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Зденко Ћосић, замјеник предсједавајућег Заједничке комисије Џенан Ђонлагић и чланови Заједничке комисије Предраг Којовић и Илија Цвитановић, 25.06.2025. године одржали су састанак са министром за европске послове Краљевине Данске Марије Бјерре, уочи данског преузимања предсједавања Савјетом Европске уније 01.07.2025. године.

На састанку је разговарано о актуелном статусу процеса европских интеграција Босне и Херцеговине с посебним нагласком на предстојеће предсједавање Данске Савјетом Европске уније и на приоритете које ће Данска имати током свог шестомјесечног мандата. Представљајући приоритете данског предсједавања Савјетом Европске уније, Бјерре је нагласила да ће фокус бити на одбрани и сигурности, али и на процесу проширења које, у новим геополитичким приликама изазваним ратом у Украјини, представља важно одбрамбено и сигурносно питање за ЕУ.

Изразила је наду да ће Босна и Херцеговина искористити нови моменат у вези са процесом проширења, те испунити преостале критерије и стандарде за отварање приступних преговора за чланство у ЕУ, који се, како је рекла, неће мијењати и биће исти за све земље кандидаткиње за чланство у ЕУ.

Бјерре је потврдила снажну подршку њене земље европској перспективи Босне и Херцеговине и земаља Западног Балкана. Нагласила је спремност Данске да пружи техничку помоћ и експертизу Босни и Херцеговини у областима од кључног значаја за интеграциони процес, те позвала нашу земљу да у што скоријем року именује главног преговарача и усвоји преостале реформске законе у области правосуђа.

Чланови Заједничке комисије истакли су постојање консензуса свих водећих политичких странака око европског пута Босне и Херцеговине, те су нагласили значај приоритета данског предсједавања и подршке Данске процесу проширења. Изразили су наду да ће Босна и Херцеговина успјети да превазиђе актуелну политичку кризу која је успорила њен европски пут и да ће у најскорије вријеме успјети да испуни услове за одржавање прве међувладине конференције и формално отварање преговора о пуноправном чланству у ЕУ.

Обје стране изразиле су увјерење да ће предстојеће предсједавање Данске Савјетом Европске уније бити прилика за додатно убрзање европског пута Босне и Херцеговине, те се сложиле о потреби наставка интензивне комуникације и сарадње, посебно кроз учешће чланова Заједничке комисије на састанцима Конференције парламентарних одбора за послове ЕУ.

Sektor za Evropsku uniju
Сектор за Европску унију
Sektor za Europsku uniju